

		1 (4)
	Datum	Er referens/diarienummer
	2026-04-22	Fi2026/00065
Avsändarens kontaktperson		Mottagare
Elisabet Spross, elisabet.spross@sis.se		Finansdepartementet

Svar på remiss: Kompletterande bestämmelser till EU:s cyberresiliensförordning (SOU 2025:115)

Svenska institutet för standarder (SIS) tackar för möjligheten att lämna synpunkter på betänkandet Kompletterande bestämmelser till EU:s cyberresiliensförordning (SOU 2025:115). SIS har tagit del av remissen och önskar lämna följande yttrande utifrån sitt uppdrag som nationellt standardiseringsorgan. SIS välkomnar utredningen och delar bedömningen att EU:s cyberresiliensförordning (CRA) är ett centralt regelverk för att höja cybersäkerheten för produkter med digitala element på den inre marknaden.

Standardiseringens finansiering

SIS vill särskilt uppmärksamma Finansdepartementet på de budgetära och rättsliga konsekvenserna av EU-domstolens dom i det s.k. Stichting-målet (C-155/24). Domen slår fast att när EU-rätten ålägger skyldigheter med hänvisning till ISO-standarder ska berörda aktörer, i enlighet med rättsstatsprincipen, ha fri, effektiv och icke-diskriminerande tillgång till dessa standarder. Domstolen klargör vidare att det är Europeiska unionen som ska bära kostnaderna för att säkerställa tillgång till standarderna, även när dessa skyddas av upphovsrätt.

Domen innebär en principiellt viktig förskjutning: standarder som används för att uppfylla rättsligt bindande krav kan inte längre betraktas enbart som marknadsbaserade produkter, utan utgör i praktiken en del av den regulatoriska infrastrukturen. Detta skapar ett tydligare och mer direkt samband mellan lagstiftning, standardisering och offentligt finansieringsansvar, inklusive på nationell nivå i genomförandet av EU-rätten. Vi väntar ytterligare en dom i ett liknande ärende under hösten 2026.

Mot denna bakgrund vill SIS framhålla att en långsiktigt hållbar och realt värdesäkrad offentlig finansiering av standardiseringsverksamheten inte enbart är önskvärd, utan nödvändig. Utan en sådan finansiering riskerar Sveriges möjligheter att påverka innehållet i europeiska och internationella standarder försvagas, vilket i förlängningen påverkar både svenska företags konkurrenskraft och effektiviteten i genomförandet av EU-lagstiftning.

Detta är särskilt angeläget i ljuset av att standarder i allt högre grad används som verktyg för att uppnå bindande rättsliga mål inom EU, inte minst inom områden som digitalisering, cybersäkerhet och den gröna omställningen. Samtidigt skärps kraven på tillgänglighet och deltagande. Dessa krav innebär ökade kostnader som inte kan bäras av enskilda aktörer utan kräver ett stabilt offentligt åtagande.

Sammantaget bedömer SIS att nuvarande finansieringsnivåer inte är tillräckliga för att möta den utveckling som följer av EU-rättens ökade beroende av standarder. En förstärkt och långsiktigt säkrad finansiering av standardiseringssystemet i Sverige är därför en förutsättning för att Sverige även framgent ska kunna tillvarata sina intressen och fullgöra sina åtaganden inom EU:s inre marknad.

Förtydliganden Avsnitt 7.2.2 Standardiseringsorganens finansiering och avsnitt 7.6 Överväganden

SIS noterar att utredningen belyser standardiseringsorganens finansiering och vill lämna följande tillägg till ovan:

Utredningen anger att höjningen av det statliga bidraget för 2025 syftar till att adekvat resurssätta svensk standardisering och effektivt bevaka och främja svenska intressen på europeisk och internationell nivå. SIS välkomnar höjningen men konstaterar att den i praktiken utgör en kompensation för att anslaget i princip legat på samma nominella nivå sedan 2006, väsentligt längre än den period från 2017 som utredningen anger. Anslaget har varierat något mellan åren, men förändringarna har varit marginella och kan inte betraktas som reella resursförstärkningar. Vad utredningen beskriver som en resursförstärkning är i reala termer snarare en kompensation för att statsbidraget inte räknats upp i takt med inflationen sedan 2006. Under denna tid har SIS kostnader för internationella åtaganden och verksamhet ökat successivt. Ambitionen att adekvat resurssätta svensk standardisering kvarstår därmed, och SIS anser att statsbidraget bör inflationsuppräknas årligen för att anslaget inte ska urholkas i reellt värde. Anslagsnivåerna behöver dessutom fortsatt ses över i relation till de ökade och växande utmaningarna på standardiseringsområdet, däribland Europeiska kommissionens ökade ambitioner och krav på standardisering samt det växande antalet uppdrag till de europeiska standardiseringsorganisationerna. Mot denna bakgrund vill SIS understryka att en långsiktigt hållbar finansiering av det svenska standardiseringssystemet är en förutsättning för att Sverige effektivt ska kunna bevaka och främja svenska intressen, inte minst i ljuset av att standardiseringen alltmer präglas av geopolitik och att EU:s ställning i internationella standardutvecklande organisationer riskerar att utmanas.

Utredningen bedömer att ytterligare statsbidrag inte kommer att ge effekt för standardiseringsarbetet inom ramen för EU:s cyberresiliensförordning. SIS konstaterar att denna slutsats inte är korrekt. Utredningen påtalar själv att det saknas experter i standardiseringsarbetet, samtidigt som statsbidraget i huvudsak finansierar just den bevakning och det internationella deltagande som krävs för att möta detta behov. Att konstatera att anslaget höjts i syfte att adekvat resurssätta svensk standardisering och samtidigt bedöma att ytterligare medel inte skulle ge effekt är motsägelsefullt.

Utredningen föreslår vidare att de svenska standardiseringsorganen bör utvärdera vilka effekter det ökade statsbidraget har gett. SIS vill i detta sammanhang påpeka att det redan finns ett årligt återrapporteringskrav till Regeringskansliet avseende användningen av statsbidraget. Den utvärdering utredningen efterfrågar sker således redan.

SIS vill även förtydliga att det statliga bidraget idag efter höjning motsvarar 9,4 procent av SIS omsättning. Verksamheten finansieras i huvudsak genom deltagaravgifter, försäljning av standarder och utbildningar samt medlemsavgifter. Utredningen lyfter även möjligheten till projektfinansiering från bland annat European Innovation Council and SMEs Executive Agency (EISMEA). Det bör noteras att dessa medel är avsedda för deltagande i och ledarskap av europeiskt standardiseringsarbete, inte för att finansiera nationellt arbete såsom resurser till enskilda kommittéer. Ansökningsprocesserna för EISMEA-medel är dessutom förenade med betydande administrativa kostnader, vilket i praktiken begränsar antalet projekt som SIS kan finansiera genom denna kanal. SIS vill understryka att utredningens beskrivning riskerar att ge en ofullständig bild av hur verksamheten finansieras, och att regeringen i det fortsatta beredningsarbetet bör beakta detta.

Standardisering som stöd för genomförande av CRA

Utredningen beskriver på ett i huvudsak korrekt sätt hur harmoniserade standarder, gemensamma

specifikationer och certifiering samverkar inom ramen för EU:s nya lagstiftningsram. SIS menar dock att standardiseringens roll som möjliggörare i genomförandet kan tydliggöras ytterligare, särskilt i relation till praktisk tillämpning och stöd till berörda aktörer.

CRA omfattar krav som sträcker sig över hela produktens livscykel, från säker utveckling och riskbedömning till sårbarhetshantering, uppdateringar och rapportering. Dessa krav sammanfaller i stor utsträckning med områden där standarder redan används eller utvecklas. Standarder fungerar här inte enbart som ett juridiskt verktyg för presumtion om överensstämmelse, utan även som kunskapsbärare, strukturstöd och gemensamt språk mellan myndigheter, industri och andra aktörer.

Förtydliganden avsnitt 7.5.1 och 7.5.3

I avsnitt 7.5.1 och 7.5.3 har vi uppmärksammat att beteckningen på CEN/CLC JTC 13/WG 9 är felaktig. Korrekt namn på arbetsgruppen är numera Horizontal cybersecurity for products with digital elements (ej Special Working Group on Cyber Resilience Act).

I avsnitt 7.5.3 saknas Cenelec-kommittén CLC/TC 65X Industrial-process measurement, control and automation, WG 3 Cyber Security.

Kompetens- och kapacitetsutmaningar

SIS vill uppmärksamma den rådande kompetensbristen inom cybersäkerhet, informations säkerhet och produktutveckling hos svenska aktörer som ska uppfylla lagkraven. Kompetensbristen har identifierats i dialog med intressenter och bedöms som omfattande. Bristen gäller såväl tillsynsmyndigheter som tillverkare och aktörer inom testning och certifiering, och är särskilt tydlig när det gäller kombinerad kompetens, dvs. kompetens inom både cybersäkerhet/informationssäkerhet kombinerat med kompetens inom produktutveckling.

I detta sammanhang utgör standarder ett viktigt stöd för att omsätta komplexa krav till tillämpbara processer, även i organisationer med begränsade resurser och kompetens. Samtidigt behöver svenska intressenter ha förutsättningar att ta plats i det europeiska standardiseringsarbetet. Arbetet ställer krav på tid och resurser, både hos de svenska standardiseringsorganisationerna och hos svenska experter. SIS har tidigare framfört att ett utökat finansiellt stöd för att möjliggöra nödvändig mobilisering och engagemang av de svenska experterna vore värdefullt.

Utredningen berör även risken för flaskhalsar i systemet för bedömning av överensstämmelse. SIS delar denna bedömning och vill framhålla att kapacitetsutmaningarna kan bli större än vad som framgår av betänkandet, särskilt om många aktörer behöver extern testning och certifiering. Här blir tydliga harmoniserade standarder och möjligheten till standardbaserad egenbedömning särskilt viktiga för att avlasta systemet och minska risken för förseningar.

Industrins tillgång till EU:s inre marknad

SIS vill betona vikten av att svenska företag, inte minst industrin, får tillgång till förutsägbara och effektiva verktyg för efterlevnad. Standarder är ett centralt verktyg för regelefterlevnad, för att säkerställa likvärdiga konkurrensvillkor och för att svenska produkter ska kunna få full tillgång till EU:s inre marknad.

SIS och standardiseringskommittéer som möjliggörare

När det gäller Sveriges möjligheter att påverka det europeiska standardiseringsarbetet vill SIS framhålla den roll som SIS och berörda kommittéer har, däribland kommittén för informations säkerhet,

cybersäkerhet och integritetsskydd (SIS/TK 318). Redan i dag samlar kommittéerna expertis från myndigheter, näringsliv och andra intressenter, vilket skapar goda förutsättningar för samordning, kunskapsutbyte och svenskt inflytande i det europeiska och internationella standardiseringsarbetet.

Vi vill även framhålla behovet av ett större och mer diversifierat deltagande i standardiseringsarbetet, vilket också betonas i utredningen, särskilt från myndighetshåll och från små- och medelstora företag. Enligt vår bedömning beror det begränsande deltagandet inte enbart på bristande vana eller kompetens inom standardiseringsutveckling, utan även på brist på resurser med tillräcklig sakkompetens inom cybersäkerhet, vilket framgår av resonemanget ovan.

SIS ser ett behov av en fördjupad och mer strukturerad samverkan mellan statliga aktörer och standardiseringssystemet i genomförandet av CRA, där den tekniska spetskompetensen inom kommittéerna kan tas tillvara och användas mer strategiskt.

Avslutande synpunkter

Sammanfattningsvis anser SIS att standardisering bör ses som ett strategiskt verktyg i genomförandet av EU:s cyberresiliensförordning, inte enbart som ett tekniskt komplement till lagstiftning och tillsyn. Ett tydligare nationellt fokus på standardisering, i nära samverkan mellan myndigheter, industri och standardiseringssystemet, är avgörande för att hantera kompetensbrist, minska flaskhalsar och säkerställa ett effektivt och konkurrenskraftigt genomförande av CRA i Sverige.

Med vänlig hälsning

Annika Andreasen, VD
Svenska institutet för standarder

SIS är en ideell förening och ett svenskt standardiseringsorgan. SIS är utsedd av regeringen att representera Sverige i ISO och CEN.

SIS projektleder det svenska arbetet med att ta fram standarder och tillhandahåller och förvaltar standarder i Sverige. Vi finansierar vår verksamhet genom främst deltagaravgifter och försäljning av standarder.

SIS verkar för svenskt inflytande i internationell standardisering inom ISO och CEN, och för att standarder sprids och används i Sverige.

Hos SIS kan aktörer inom näringsliv, akademi, offentlig sektor och frivilligorganisationer ta initiativ till och utveckla standarder som främjar en god samhällsutveckling.

Vid certifiering, validering och verifiering blir användning av standarder en del av den internationella kvalitetsinfrastrukturen som bl.a. sker genom de officiella ackrediteringsorganen, exempelvis Swedac i Sverige.

Standardiseringskommittéer som drivs gemensamt mellan ISO respektive CEN och de internationella organisationerna för elektroteknisk standardisering IEC respektive Cenelec bevakas av både SIS och SEK Svensk Elstandard som är utsedd av regeringen att ansvara för all standardisering inom det elektrotekniska området i Sverige och är svensk nationalkommitté inom IEC och Cenelec.